

SOSIALURIN

Blasstjóri:
Vilfríð SørensenÚtgevari:
Føroya JavnaðarflokkurPrenti:
Prentsmiðjan á Høysbreyt

Stakkala—sjálvstýrið

HVORJI livilíkindi »sjálvstýrislandsstýrið« verður at bjóða fólkinum, tá ið loysingarstevnan skal setast í verk, fingur vit longu varhugan av, tá hin stóra sosiallógávan við fólka-, avlams- og einkjupensjón, barnatrygd, serforsorg og øðrum sosialum tiltøkum varð sett í verk. Tað var á hesum sinni, at Knud Wang, loytingsmaður, vendi sær til tjóðveldismenn, og bað teir um at vera við at forða hesi lóggávu, tí hon vildi útseta loysingina fleiri ár fram í tíðina. Tjóðveldismenn vóru ivasamir, tá illa bar til at ganga imóti teimum sosialu tiltøkum, tá flokkurin hevði sagt seg vera »socialistisk«, men hin vegin bar tað beinleiðis imóti loysingini at geva fólkinum betri livikor undir sambandinum, enn teir hava vónir um at bjóða fjøldini, tá tjóðveldið er vorðið veruleiki.

LOYSING og kommunisma hava tað til felags, at tey einans kunnu trivast, har armóð og veseidomi ræður, har samfelagið riður á máttloysisrøðini, og har kreppur og húsagangur valdar fíggarlivis landsins. Høvd fólkið tað gott og vøkstur er í vinnu-, sosiala- og mentunarlívi landsins eru eini gróðralíkindi fyri einum politikki, ið ber nakað ókent í skjoldri sínum — eina óvissu um framtíðina hjá hinum einstaka og samfelagnum sum heild. Tá ið sokallaðir »sjálvstýrispolitikkar« hava havt hug at forða sosialum tiltøkum, ið neyðug vóru, og sum longu eru framd í okkara grannalondum, sigur hetta okkum ikki so lítið um, hvat vit hava í væntu, um sjálvstýrispolitikkurin verður settur í verk eftir uppskriftum fólka-flokkans og tjóðveldisflokkans.

MÓTVEGIS øllum stakkala-politikki — av hvørjum, hann enn verður framdur — má sosialisman standa sum eitt bolverk. Hon má verja tað, ið vunnið er og ongatíð helma í, tá tað ræður um miðvíst at vinna víðari fram á leiðini, alt saman í samljóði við tíðarinnar krav, fólksins vælferð og náttúrliga vøkstur samfelagsins. Afturhaldsflokkarnir royndu at fylkja seg sum ongatíð áður. Teir eru deyðareddir fyri sosialismuni. Fýra ár undir javnaðarleiðslu aftrat vildu ætlandi havt tikið teir heilt av fótum; men teir kunnu vera fullvísir í, at sosialisman verður ikki steðgað av nekrum stakkala-sjálvstýri!

IRIS

Heitur matur — Smurt bræð

Tá stongt er, fæst smurt bræð
í automatinum

Heðin Brú: LEIKUM FAGURT ...

185

»Ja, eg hoyri onkur reiðari hevur pilkað sær eitt biligt skip hesi rakarini.« heldur havnarmaðurin.

»Eitt skip.« svarar skiparin, »eg kann nevna tær ein reiðara, sum hevur fingið seks undan fótunum á skiparanum, teir eru farnir frá teimum við sín bara kropp.«

»Tú var óskoytin at fara í hóslag við hann.« sigur havnarmaðurin.

»Ja, nú haldi eg tað. Men hvat var at gera, eg hevði fort skip hjá honum nekur ár. So eitt heystið, eg bað um at fáa tað aftur várið eftir, segði hann ja, tað hevði hann ætlað mær. Men nú var ein skipari komin og hevði boðið sær at keypa hálvt skipið frá sær, um hann kundi verða skipari á tí, og tað helt hann seg ikki kunna siga frá sær, tí nú vóru tíðirnar so, at hann var ikki so rúmur við pengum. Um eg vildi ikki keypa hálvt skipið og eg vera skipari? Hann skuldi alsamt reida tað út. Har sat eg! Missa skipið ella seta alt eg átti í tað. Hann dugdi væl at práta — hvat var rimuligari enn ein maður í minnm árum, ungur og raskur, setti pengarnar í skipið, tað kundi ikki ganga so illa, at eg fekk ikki dupluta rentu imóti, at hava teir í sparikassanum. Skip mátti eg hava, hevði konu og børn, bygt hús, eitt sindur av jorð hevði eg eisini keypt, so eg nerdi meg ikki filari. Tí slóg eg til. Men har kom eingin renta, ikki eitt oyra, nóg illa skiparaløn, síðsta árið fekk eg ikki løn heldur, ikki so mikið sum eitt hvat hvat eg átti. Spurdi eg, hvussu gekst, var tað altíð sama svarið — strigið, undirskot, einki at lata rentu av — inntil síðsta heyst, tá ringir hann, vil tala við meg. Nú leggur hann roknskap fram: undirskotið so stórt, at mín partur er burtur, útreiðingar-kostnaðurin hesi árin hevði slúkt alt. Hann átti skipið. Soleiðis hevur hann fingið seks skip — seks húski standa eftir við sín bara kropp.«

Tá hoyrdist eitt brak inni í stovuni. Tað var húðaskógvamaðurin.

Strandfarasiglingin
um páskirnar 1963

SS. »SMIRIL«

Mikudag 10.4	kl. 08.00: Vág - Tvøroyri - Hvalba - Tórshavn.
	kl. 18.00: Tórshavn - Hvalba - Tvøroyri.
Skírhósdag	kl. 07.00: Tvøroyri - Hvalba - Sandvík - Tórshavn.
Langafriggjad.	Eingin sigling.
Leygardag 13.4	Eftir ferðatælan.
2. páskadag	kl. 08.00: Tórshavn - Hvalba - Tvøroyri.
	kl. 23.00: Tvøroyri - Tórshavn.
Týsdag 16.4	kl. 07.00: Tórshavn - Sandvík - Hvalba - Tvøroyri - Tórshavn.

Mikudag 17.4: Eingin sigling.

MB. »RITAN«

Mikudag 10.4	kl. 08.00: Tórshavn - Skopun - Tórshavn.
	kl. 17.00: Tórshavn - Nólsoy - Tórshavn.
	kl. 18.00: Tórshavn - Skopun - Tórshavn.
Skírhósdag 11.4	kl. 07.00: Tórshavn - Skopun - Hest - Tórshavn.
	kl. 11.00: Tórshavn - Nólsoy - Tórshavn.
	kl. 12.30: Tórshavn - Skopun - Tórshavn.
Langafriggjad.	Eingin sigling.
Leygardag 13.4	Eftir ferðatælan.
2. páskadag	kl. 20.00: Tórshavn - Skopun - Tórshavn.
Týsdag 16.4	kl. 07.00: Tórshavn - Nólsoy - Tórshavn.
	kl. 08.30: Tórshavn - Hest - Skopun - Tórshavn.
	kl. 13.00: Tórshavn - Nólsoy - Tórshavn.
	kl. 15.00: Tórshavn - Skopun - Tórshavn.

MB. »MÁSIN«

Skírhósdag	Eftir friggjadagsferðatælan.
Langafriggjad.	Eingin sigling.
Leygardag 13.4	Eftir ferðatælan.
2. páskadag	Sum mánadag.
Annars verður siglt eftir vanligari ferðatælan	
STRANDFARASKIP LANDSINS.	

Telefondama

Á telegrafstöðini er pláss leyst fyri einari telefondamu beinan vegin. Real- ella samsvarandi prógv neyðugt.

E. Akkraberg Hansen.

Kunngerling

At roknskapurin fyri 1961/62 hjá Tórshavnar havn er til skjals á býráðsskrivstovuni frá 3. til 16. april í ár verður her gjørt kunnigt.

Tórshavnar býráð, 3. april 1963.

Føroya
Arbeiðarafelag

hevði ársaðalfund í Havn týsdagin og mikudagin í hesi vikun, og varð endað við eini samkomu á Hotel Hafnia.

Stjórn felagsins nú er henda: Gunnar Petersen, Tvøroyri, form., Johs. Olsen, Sandavági, næstform., Hanna Lsberg, Vági, Hansina Midjord, Fuglafirði, Arní á Rógvu, Vestmanna, Petur Jacobsen, Skipanes, og Hans J. Hjeltn, Vági.

Figgjarstøða felagsins er reiðiliga góð nú; so góð sum ongatíð áður.

Men tey størstu felögin: Havnar Arbeiðsmannafelag og Klakksvíkar Arbeiðsmannafelag eru uttanfyri henda landsfelagsskap.

Hví lær tú?

Hanus: Hví lær tú?

Janus: Eg læi ikki men smilkist innantanna. Ætlaði ikki, at að skuldi siggjast.

Tað er at teimum; fyra.

Hanus: Hvat bagir so?

Janus: Jú, skal eg siga tær, eg hoyrdi ein fólkaflokksmann, ein tjóðveldismann og eins gamla sjálfstýrsmann tala á »Skákinum«.

Hanus: Um hvat?

Janus: Tað var um Kjirtan.

»Hann er ikki at líta á,« segði tjóðveldismaðurin. »Nei, hann er ikki at líta á,« segði fólkaflokksmannin. »Tað dugir býráðsformaðurin best at siga frá,« legði gamla sjálfstýrsmannin upp.

»Men vit megu hava hann við fyr! alt í verðini! Eg veit, hvussu vit skulu lokka hann. Tað er bara at alrøsa honum sum ein nationalu hetjuna, røsa og klappa honum sum manninum ið bjargar Føroyum tjóðskaparligt, nationalt. Brúkið nógv hesi orð. Tá ið hann so gongur við gron og ikki er komandi nær, megu vit allir kortini bréiða heiður og rós á gøtuna fyri honum.«

Røsa honum, røsa honum, tað er vegurin!»

Hanus: Jú, hann trýr, at teir meina tað og anar ikki »ironi«.

Janus: Tað, ið eg læi at, er, at hann als ikki dugir at skilja, at teir halda hann fyr! tað turra spott, flenna í kyki at honum so brátt hann snarar sær á.

Hanus: Tú, er tað ikki synd at gera hatta við hann?

Onkur mátti sagt honum, at meiningin um hann er tann sama hjá Sámal Petersen, Hanusi við Høgadalá, Erlendi Paturssyni, Niels Winther Poulsen og teimum øllum innan fyr! teir fyra.

Janus: Haldi eg fari at gera tað. Mær týkir veruliga synd í honum.

urin, ið smekkaði spenniskógvin í gólvið: »Tað er ikki menniskja, ið ber seg soleiðis at.«

Skiparin skeinkir aftur: »Menniskja, hann gjørdi tað líka so kalt, sum tú drepur eina lús. Eg bað hann biða eitt ár, hevði hoyrt, fiskaprisurin gekk upp, menn ræddust fyr! kríggi. Nei, ikki andsvar, hann reiði seg frá skrivborðinum — tað er einki at tala um hetta meir, soleiðis má tað vera, segði hann. So vóðu vit atskildir.«

»Tú fiskaði væl, tað var ikki tí.«

»Tað gekk sámliga, altíð í besta triðinginum.«

Teir fara avstað aftur og takka fyr! seg. Hvoingin fær orðið upp, teir koma út, uppreittir av tí, teir hava hoyrt, ganga spakuliga oman eftir, hugsa um, so órættvíst livið kann vera — teiðarin, sum fekk tey seks skipini, verður ivaleyst róstur millum manna Teir seks skiparnir? Ja, húsangsmenn!

Komin eitt sindur longri oman spyr húðaskógvamaðurin málveikur: »Hvussu kann ein maður, sum hevur mist alt og á-tikið sær stórar útreiðslur, livbjarga sær?»

»Arbeiða við konu og børnum hjá reiðaranum fyr! klæði og fót! svarar havnarmaðurin bitskur.

»Hjá sama reiðaranum, sum fór við skipinum frá honum?»

»Ja, hjá sama reiðaranum. Ongar pengar í løn, men eitt tal í einari bók ella spjoldur í hondina, sum duga at keypa fyr! reiðaranum.«

Og hvat so við jorðini, hann keypti, og húsaláningum?

Tað fær hann ikki goldið, jorðina missir hann. Húsálánið má biða, til synirnir koma til, ella tíðirnar batna.

»Hetta eru horð kor,« suttar húðaskógvamaðurin.

»Ja, hjá teimum trýstu, men teir, sum trýsta, týkjað hava gott mót og góða samvitsku. Les hatta, ið har stendur!« Peikar á eina vallysing, teir koma fram við: